AMSTERDAMSE KUNSTRAAD

Aan de wethouders Meliani en Scholtes
en de leden van de gemeenteraad
Stadhuis, Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Betreft: Tussentijdse evaluaties 12 oktober 2023

Geachte wethouder Meliani, geachte wethouder Scholtes, geachte leden van de gemeenteraad,

Bij de vaststelling van het Kunstenplan 2021-2024 is bepaald dat ICK Amsterdam en Tolhuistuin tussentijds geëvalueerd worden. Deze evaluaties worden door de kunstraad uitgevoerd, mede op basis van de resultaten van de monitoring door de afdeling Kunst en Cultuur. De resultaten van deze evaluatie hebben geen consequenties voor de lopende subsidies.

Hierbij bieden we u de Tussentijdse evaluatie ICK Amsterdam en de Tussentijdse evaluatie Tolhuistuin aan, met in bijlage de beide adviesaanvragen.

Namens de Amsterdamse Kunstraad,

Met vriendelijke groet,

Felix Rottenberg
voorzitter

Barbara van de Water
algemeen secretaris

Pakhuis de Zwijger
Piet Heinkade 179
1019 HC Amsterdam

020 - 626 43 15
post@kunstraad.nl
www.kunstraad.nl

AMSTERDAMSE KUNSTRAAD

Tussentijdse evaluatie ICK Amsterdam

Amsterdamse Kunstraad
12 oktober 2023

Inleiding

Bij de vaststelling van het Kunstenplan 2021-2024 is bepaald dat ICK Amsterdam (ICK – Internationaal Choreografisch Kunstencentrum) tussentijds geëvalueerd wordt. Deze evaluatie wordt uitgevoerd door de Amsterdamse Kunstraad.

De kunstraad uitte in 2020 twijfels over de ambitieuze plannen van ICK dat opteerde voor de Amsterdam Bis functie 'dansgezelschap met productiehuisfunctie dat hedendaags repertoire en nieuwe dansvormen centraal stelt, een sterke verbinding met de stad heeft en een breed en divers publiek trekt onder meer op grote podia'. De kunstraad gaf groen licht aan de plannen van ICK om Dansmakers Amsterdam (DMA) in zich op te nemen om aan de productiehuisfunctie te kunnen voldoen, maar plaatste daar wel kanttekeningen bij. Om die reden stelde de kunstraad een tussentijdse evaluatie voor, waarin gereflecteerd wordt op hoe de productiehuisfunctie wordt ingevuld en hoe de organisatie, op de nieuwe locatie (Space for Dance Art in Westbeat in Nieuw-West), functioneert. Daarnaast adviseerde de kunstraad om veertig procent van het geadviseerde bedrag voor de pijler Artist Space te reserveren, voor het veiligstellen van de productiehuisfunctie en de borging van talentontwikkeling. De instelling werd met 44.000 euro jaarlijks gekort (van 693.970 euro naar 650.000 euro).[1]

ICK bevindt zich sinds de start van het kunstenplan in een transitiefase. Voorafgaand aan het Kunstenplan 2021-2024 rondden Emio Greco en Pieter C. Scholten (in 2019) hun artistiek leiderschap bij het Ballet National de Marseille af en werd de opname van DMA voorbereid. Tijdens de coronacrisis verhuisde ICK naar Space for Dance Art, sindsdien wortelt de organisatie in Nieuw-West.

Evaluatie

ICK staat bekend om zijn toonaangevende en oorspronkelijke werk, dat een internationale uitstraling heeft en waarin een herkenbare artistieke visie op het lichaam centraal staat.[2] De Gouden Zwaan, de oeuvreprijs voor een onmiskenbare bijdrage aan de Nederlandse dans, die aan Emio Greco en Pieter C. Scholten toegekend werd tijdens de Nederlandse Dansdagen 2021, onderstreept dit.

De opname van Dansmakers door ICK viel samen met de mogelijkheid om een nieuwe locatie in Westbeat te betrekken. Space for Dance Art in Nieuw-West, met vele open en flexibele repetitie- en presentatieruimtes, lijkt goed te passen bij de vernieuwde organisatie.

---

[1] Dit betreft alleen de subsidie van ICK, niet die van Dansmakers die in 2017-2020 meerjarig door het AFK ondersteund werd met een subsidie van 155.000 euro.
[2] Advies Om de stilte heen, Amsterdamse Kunstraad, 2020.

Pakhuis de Zwijger
Piet Heinkade 179
1019 HC Amsterdam

020 - 626 43 15
post@kunstraad.nl
www.kunstraad.nl

Het onderkomen biedt ICK de volwaardige plek met studio's en kantoorruimte waar het gezelschap al zo lang naar op zoek was. Er is voldoende ruimte voor creatie, onderzoek, presentatie, workshops en interactie met publiek. De kunstraad ziet dat ICK een huis heeft weten te realiseren waar 'impulsen van buitenaf, vormgegeven via vele samenwerkingen, die volgens de kunstraad fundamenteel zijn voor de verdere ontwikkeling van het idioom'[3] een plek krijgen.

De productiehuisfunctie krijgt met name vorm binnen de pijler Artist Space, geleid door Suzy Blok. Artist Space is volgens ICK – in interactie met de Academy en de Company – een geïntegreerd onderdeel van de organisatie, waarmee talentontwikkeling is ingebed: makers worden begeleid en kunnen met de dansers van de Company samenwerken. Bijvoorbeeld in Known & To Know, een dubbelprogramma van (hernomen) werk van EGPC en nieuw werk van een Artist Space-maker. Daarnaast werkt en traint Artist Space ook met de dansers van ICK Next, de junior company van het gezelschap. De ICK-pijlers presenteren zich op verschillende momenten gezamenlijk, zoals tijdens ICK Fest.

De drie pijlers fungeren als communicerende vaten, in de praktijk is er sprake van kruisbestuiving, geeft de instelling aan. De nieuwe constructie voelt nog wel kwetsbaar, vindt de kunstraad. De organisatie lijkt nog volop te onderzoeken hoe de pijlers elkaar in gelijkwaardige wisselwerking kunnen verrijken. De kunstraad benadrukt nogmaals, net als in haar advies uit 2020 om – binnen de door Emio Greco en Pieter C. Scholten ontwikkelde visie op het (intuïtieve) lichaam – makers op verschillende manieren ruimte te geven. De kunstraad kan zich voorstellen dat talentontwikkeling in de veelheid aan activiteiten onder druk kan komen te staan, terwijl het voortzetten van activiteiten van het voormalige Dansmakers in deze nieuwe vorm zich nog in de opbouwfase bevindt. Niet alleen is er voldoende aandacht voor de ontwikkeling van choreografen binnen ICK nodig, ook ligt er een verantwoordelijkheid voor doorstroom van makers na hun traject naar het dansveld.

De kunstraad adviseert om kritisch naar alle activiteiten te kijken en scherpere keuzes te maken. ICK heeft naar eigen zeggen al een start gemaakt met het zoeken naar een betere balans tussen 'willen en kunnen'. Met het teruggelopen budget en de extra functie die het gezelschap uitvoert op het gebied van talentontwikkeling, is met een klein team niet alles haalbaar. De kunstraad is positief over het gesprek dat de directie van ICK met zijn Raad van Toezicht voert over een duurzaam perspectief.

Diversiteit en inclusie is volgens ICK een vanzelfsprekend onderdeel van de organisatie: het gezelschap is altijd geïnteresseerd geweest in de inzet van dansers met verschillende soorten lichamen, wat de kunstraad in het advies in 2020 waardeerde. De kunstraad vindt het van belang dat in alle pijlers, dus niet alleen binnen de Company waar het de dansers betreft, én op alle niveaus in de organisatie, op een inclusieve manier gewerkt wordt. De kunstraad zou graag zien dat er gezocht wordt naar een verdieping van het Actieplan Diversiteit en Inclusie: het gaat niet alleen om zichtbare diversiteit, maar vooral om inclusie. De impact die diversiteit en inclusie binnen de organisatie

[3] Advies Om de stilte heen, Amsterdamse Kunstraad, 2020.

teweeg kan brengen, als een verrijking van de visie, kan ook leiden tot een grotere impact van het gezelschap naar buiten toe. Hiertoe zou bijvoorbeeld expertise van buitenaf ingezet kunnen worden.

Conclusie

Met de opname van Dansmakers in de organisatie heeft ICK een nieuwe impuls gekregen. Voor het uitvoeren van de verschillende activiteiten binnen de pijlers Company, Artist Space en Academy, is met Space for Dance Art een prachtige en passende locatie gevonden. De integrale plek die talentontwikkeling in de organisatie inneemt is nog kwetsbaar en heeft blijvende aandacht nodig. ICK doet veel en is ambitieus, de kunstraad adviseert kritisch te (blijven) kijken naar alle voornemens en scherpe keuzes te maken om te bouwen aan een stevigere, duurzame en inclusieve organisatie waarin talentontwikkeling goed verankerd is.

AMSTERDAMSE KUNSTRAAD

Tussentijdse evaluatie Tolhuistuin

Amsterdamse Kunstraad
12 oktober 2023

Inleiding

Bij de vaststelling van het Kunstenplan 2021-2024 is bepaald dat Tolhuistuin tussentijds geëvalueerd wordt. Deze evaluatie wordt uitgevoerd door de Amsterdamse Kunstraad.

Tolhuistuin was aangewezen op naam in de Amsterdam Bis voor het Kunstenplan 2021-2024.
De kunstraad adviseerde het gemeentebestuur in 2020 bij de advisering over de aanvragen voor het kunstenplan om aan Tolhuistuin een nieuwe (verkleinde) opdracht te geven en de instelling in de gelegenheid te stellen een nieuw plan in te dienen. De kunstraad had niet voldoende vertrouwen in het ondernemingsplan en de uitvoeringscapaciteit van Tolhuistuin, en adviseerde om in een nieuwe opdracht te focussen op de succesvolle programmering in de wijken. Op 8 oktober 2020 adviseerde de kunstraad over de nieuwe plannen. Een tussentijdse evaluatie – primair om te reflecteren op hoe de opdracht uitgevoerd wordt en welke artistieke ontwikkeling wordt doorgemaakt – was hier onderdeel van.

In het verleden is Tolhuistuin de nodige hobbels op de weg tegengekomen: er waren conflicten met huurders, huurprijzen werden voor sommige huisgenoten onbetaalbaar en de rolverdeling tussen verhuurder en beheerder van de culturele panden bleek ingewikkeld. In 2021 veranderde de relatie tussen stichting Tolhuistuin en de huisgenoten: de stichting was geen huisbaas meer, maar bleef wel betrokken bij de selectie van de huurders. Voorwaarde om te huren werd dat de gebruikers een bijdrage leveren aan het publieksprogramma van Tolhuistuin.

Evaluatie

Tolhuistuin, het cultuurpodium aan de IJ-oever van Amsterdam-Noord, heeft de ambitie om uit te groeien tot een toonaangevende plek met hoogwaardige culturele programma's die gaan over de vraagstukken van deze tijd, zoals sociale rechtvaardigheid, klimaatverandering en maatschappelijke transities. Tolhuistuin huisvest meer dan 25 culturele en maatschappelijke programmapartners in de gebouwen van de instelling. Samen met de huisgenoten en organisaties uit het stadsdeel worden programma's gemaakt over bijvoorbeeld de transitie naar een duurzame en inclusieve stad.[1]

Voor het Kunstenplan 2021-2024 koos Tolhuistuin voor een thematische focus en voor de drie programmeerlijnen Podium, Noordhuistuin en Werkplaats, waarbij de seizoenen worden gevolgd. Talentontwikkeling loopt door alle programmeerlijnen heen. Tolhuistuin had daarmee voor ogen het aanbod overzichtelijker te maken en huisgenoten en organisaties in de wijken meer tot samenwerking uit te nodigen. De lijnen met programmapartners als Marjolijn

[1] Advies Om de stilte heen, Amsterdamse Kunstraad, 2020.

Pakhuis de Zwijger
Piet Heinkade 179
1019 HC Amsterdam

020 - 626 43 15
post@kunstraad.nl
www.kunstraad.nl

van Heemstra, Excelsior Recordings en Lowrey Foley McClane (LFMC) zijn kort. Volgens Tolhuistuin worden middels dergelijke samenwerkingen meer nieuwe doelgroepen bereikt en is de zichtbaarheid van de organisatie in het stadsdeel gegroeid.

In de wijken zijn de afgelopen jaren verschillende projecten van de grond gekomen met partijen als Verdedig Noord, Het Mooie Kinderboekenfestival en het Burennetwerk. Tolhuistuin zoekt daarbij naar eigen zeggen naar de menselijke maat. Met Expeditie Groen verleidde Tolhuistuin buurtbewoners bijvoorbeeld om op avontuur in het eigen stadsdeel te gaan. Indien mogelijk biedt Tolhuistuin samenwerkingspartners gratis plek om te produceren. Tolhuistuin toont zich omgevingsgericht wat van belang is in een stadsdeel dat zo in beweging is als Amsterdam-Noord. De kunstraad zou graag zien, ondanks de locatie van de instelling zo dicht bij het centrum, dat de focus op de bewoners in de wijken in Amsterdam-Noord blijft liggen en verder uitgebouwd wordt.

Er zitten echter wel grenzen aan de samenwerkingen die de instelling kan aangaan. Vanwege het kleine vaste team wordt Tolhuistuin beperkt in het aantal (co)producties dat kan worden uitgevoerd, ondanks dat daar voldoende interesse voor is. De directie vindt het een gemiste kans voor Amsterdam, dat een dergelijke locatie met deze omvang en mogelijkheden voor stadsdeel Noord niet ten volle benut wordt.

Vanwege de beperkte capaciteit en de beperkingen vanwege corona, geeft Tolhuistuin aan ook andere ambities niet te hebben kunnen waarmaken. Zo zijn de plannen voor het opzetten van een community van zeventien jongeren uit zeventien wijken in Amsterdam-Noord niet tot stand gekomen zoals beschreven in de plannen. Volgens Tolhuistuin lukt het wel om jongeren uit het stadsdeel projectmatig te betrekken, maar zijn de contacten te wisselend om een duurzame relatie aan te gaan. Tolhuistuin zoekt nu naar een andere vorm, bijvoorbeeld door een klankbordgroep van jongeren op te zetten. Aan jonge makers wordt ruimte geboden, bijvoorbeeld op de zondag tijdens een (open) podium Sprout Sessions. Met de huisgenoten organiseert Tolhuistuin op verschillende scholen educatieprogramma's en voorstellingen, gericht op kinderen en jongeren.

Per 1 maart 2020 trad Matthea de Jong, aan het begin van de pandemie, aan als directeur. Het financiële perspectief voor de lange termijn is kwetsbaar. Door beperkte mogelijkheden om de financieringsmix uit te breiden, is er tot dusver veelal ad hoc geprogrammeerd, geeft Tolhuistuin aan. Aan lange lijnen moet nog verder worden gewerkt.

De kunstraad ziet dat een meer inclusieve programmering tot stand komt, mede dankzij de diversiteit aan huisgenoten. Voor Tolhuistuin blijft het een voortdurende uitdaging een team te vormen dat de meerstemmigheid van Amsterdam vertegenwoordigt. Het publiek dat op de programma's van Tolhuistuin afkomt is wisselend van samenstelling. Een verdere focus op de rol als tussenpodium – tussen buurthuis en groot podium – zou kunnen bijdragen aan een verandering in de publiekssamenstelling.

AMSTERDAMSE KUNSTRAAD

Conclusie

De kunstraad waardeert de manier waarop Tolhuistuin de afgelopen jaren, na een roerige periode een goede samenwerking met de huisgenoten van de grond lijkt te hebben gekregen. Ook zijn er met verschillende sociaal-maatschappelijke partijen in stadsdeel Noord diverse artistiek-inhoudelijke programma's opgezet om de bewoners in de wijken te bereiken. Niet alle ambities op het gebied van talentontwikkeling in het stadsdeel zijn waargemaakt. De directie heeft goed in beeld welke beperkingen Tolhuistuin door de kleine staf heeft en wat de noodzaak is om te komen tot een betere financieringsmix. Meer aandacht is nodig voor het realiseren van alle p's uit het Actieplan Diversiteit en Inclusie.

Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Amsterdamse Kunstraad
T.a.v. het bestuur
Piet Heinkade 179
1019 HC Amsterdam

Datum 27 september 2023
Behandeld door Kunst en Cultuur
Onderwerp Opdracht voor tussentijdse evaluatie ICK - Kunstenplan 2021-2024

Geacht leden van het bestuur,

Op 15 juni 2020 heeft u 'Om de stilte heen' gepresenteerd. In dit advies over de aanvragen voor de Amsterdamse Basisinfrastructuur (Amsterdam Bis) ter voorbereiding van het Kunstenplan 2021-2024, heeft de Kunstraad geadviseerd om ICK Amsterdam) tussentijds (na twee jaar) te evalueren. Deze instelling is opgenomen in de Amsterdamse Basisinfrastructuur 2021-2024. De Kunstraad heeft bij de plannen van deze instelling voor de periode 2021-2024 een aantal kanttekeningen geplaatst en heeft daarom het college geadviseerd om een tussentijdse evaluatie uit te voeren.

Naar aanleiding van uw advies verzoek ik u een tussentijdse evaluatie uit te voeren over ICK over de jaren 2021 en 2022. Basis voor deze evaluatie vormen de vragen en punten van aandacht die u heeft geformuleerd naar aanleiding van de plannen van de instelling. Daarbij geef ik u mee dat de coronacrisis en de beperkende maatregelen die gedurende deze crisis werden afgekondigd ingrijpende gevolgen hebben gehad voor de programmering van culturele instellingen. Het college heeft besloten om in de gehele Kunstenplanperiode 2021-2024 coulant te zijn ten aanzien van de prestatieafspraken. Daarom zullen de resultaten van deze evaluatie geen consequenties voor de lopende subsidies aan ICK hebben.

Graag ontvang ik de tussentijdse evaluatie uiterlijk 15 oktober 2023. Van de afdeling Kunst en Cultuur heeft u de jaarverantwoordingen 2021 en 2022 van ICK ontvangen.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam,

Touria Meliani
Wethouder Kunst en Cultuur

.

Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Amsterdamse Kunstraad
T.a.v. het bestuur
Piet Heinkade 179
1019 HC Amsterdam

Datum	27 september 2023
Behandeld door	Kunst en Cultuur
Onderwerp	Opdracht voor tussentijdse evaluatie Tolhuistuin - Kunstenplan 2021-2024

Geachte leden van het bestuur,

Op 15 juni 2020 heeft u 'Om de stilte heen' gepresenteerd. In dit advies over de aanvragen voor de Amsterdamse Basisinfrastructuur (Amsterdam Bis) ter voorbereiding van het Kunstenplan 2021-2024, heeft de Kunstraad geadviseerd om Tolhuistuin (THT) tussentijds (na twee jaar) te evalueren. Deze instelling is opgenomen in de Amsterdamse Basisinfrastructuur 2021-2024. De Kunstraad heeft bij de plannen van deze instelling voor de periode 2021-2024 een aantal kanttekeningen geplaatst en heeft daarom het college geadviseerd om een tussentijdse evaluatie uit te voeren.

Naar aanleiding van uw advies verzoek ik u een tussentijdse evaluatie uit te voeren over THT over de jaren 2021 en 2022. Basis voor deze evaluatie vormen de vragen en punten van aandacht die u heeft geformuleerd naar aanleiding van de plannen van de instelling. Daarbij geef ik u mee dat de coronacrisis en de beperkende maatregelen die gedurende deze crisis werden afgekondigd ingrijpende gevolgen hebben gehad voor de programmering van culturele instellingen. Het college heeft besloten om in de gehele Kunstenplanperiode 2021-2024 coulant te zijn ten aanzien van de prestatieafspraken. Daarom zullen de resultaten van deze evaluatie geen consequenties voor de lopende subsidies aan THT hebben.

Graag ontvang ik de tussentijdse evaluatie uiterlijk 15 oktober 2023. Van de afdeling Kunst en Cultuur heeft u de jaarverantwoordingen 2021 en 2022 van THT ontvangen.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam,

Alexander Scholtes
Wethouder

.